

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd:
B. Er is wel overeenstemming
C. Er heeft overleg plaatsgevonden met wethouder Willems op 11 mei jl.
Daarnaast heeft overleg plaatsgevonden met de directiegroep en het POHO
Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland op respectievelijk 13 en 27 mei j.l..

Concernzaken,

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)

Uitvoeringsbesluit Beschut Werk Maastricht-Heuvelland 2016-2018

1. Aanleiding.

Wettelijk is bepaald dat gemeenten per 1 juli 2015 de verordeningen ex de Participatiewet moeten hebben vastgesteld. In het beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015 is voor wat betreft beschut werk nieuw besloten om het instrument in 2015 nog niet in te zetten, maar onderzoek te doen naar de mogelijkheden en risico's van de inzet van het instrument en te zoeken naar alternatieven

De uitkomsten van dit onderzoek worden met dit uitvoeringsbesluit gepresenteerd en vastgesteld. Hiermee geven we invulling aan de verordeningplicht, die we door de Raad aan het College hebben laten mandateren

In de nieuwe visie van de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland gaan mensen werken naar vermogen en doen zij dat bij voorkeur bij werkgevers in reguliere banen: **MAASTRICHT-HEUVELLAND WERKT NAAR VERMOGEN**. Economische onafhankelijkheid is hierbij het primaire doel. Wanneer dat niet lukt en/of regulier werk nog niet tot de mogelijkheden behoort, werken mensen naar vermogen in andere vormen van werk (gesubsidieerd werk, werken met behoud van uitkering, tegenprestatie, beschut werk, dagbesteding). Zij doen dat in de wijken en kernen van de regio Maastricht-Heuvelland in het beheer van de openbare ruimte, bij maatschappelijke organisaties, bij verenigingen etc. Op die manier worden zij in staat gesteld om ervaring op te doen en zich verder te ontwikkelen. Ook kan op deze manier een koppeling gemaakt worden met andere beleidsvelden (zoals de Wmo). Dit soort initiatieven dragen bij aan burgerkracht.

Gemeenten krijgen met de Participatiewet ook de mogelijkheid om de participatievoorziening beschut werk (hierna te noemen: beschut werk nieuw)¹ in te zetten. Beschut werk nieuw is bedoeld voor mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding en aanpassing van de werkplek nodig hebben, dat niet van een reguliere werkgever verwacht mag worden dat hij deze mensen in dienst neemt. Bepalend of iemand voor beschut werk nieuw in aanmerking komt, is dus niet zo zeer de productiecapaciteit, (vertaald in loonwaarde), maar de begeleidingsbehoefte van de kandidaat. Het gaat om een breed scala aan aanpassingen, bijvoorbeeld fysieke aanpassingen aan de werkplek of de werkomgeving, een uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur, etc.

¹ De term beschut werk nieuw is gekozen om een duidelijk onderscheid aan te brengen met het beschut werken zoals dat in de Wsw gehanteerd wordt.

2. Relatie met bestaand beleid.

Beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015 d.d. 16 december 2014

Verordening re-integratie en tegenprestatie Maastricht-Heuvelland 2015 d.d. 16 december 2014

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

De portefeuillehouders hebben in november 2014 geconcludeerd dat het niet wenselijk is om het instrument beschut werk nieuw, zoals bedoeld in de Participatiewet, in te zetten. Aan de inzet van dit instrument zitten namelijk een aantal wezenlijke consequenties vast:

- Voor een klein deel van de mensen van de doelgroep Participatiewet wordt een 'loongarantie' geboden, zonder dat duidelijk wordt waarom dit wel voor de deze groep geldt en niet voor anderen die behoren tot de doelgroep Participatiewet. Daardoor ontstaat er rechtsongelijkheid, die nog problematischer wordt, gezien er mensen zijn die in het kader van de Wmo arbeidsmatige dagbesteding verrichten. Mensen met vergelijkbare problematiek verrichten dus dezelfde activiteiten, waarbij degenen met een indicatie 'dagbesteding' dit met behoud van uitkering doen, terwijl de persoon met een indicatie 'beschut werk nieuw' hiervoor tenminste het wettelijk minimumloon ontvangt.
- Voorts wordt voor een groep mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een dienstverband mogelijk gemaakt, maar is deze mogelijkheid voor een grotere groep met een kleinere afstand niet beschikbaar, terwijl deze groep daar waarschijnlijk meer baat bij heeft.
- Bovendien betekent het betalen van wettelijk minimumloon aan degene met een indicatie 'beschut werk nieuw' dat structureel een aanzienlijk deel van het Participatiebudget (begeleidingskosten) en Inkomensdeel (loonkostensubsidie) wordt uitgeven aan een kleine, vaste groep van mensen, wat ten koste gaat van tijdelijke ondersteuning van een groot aantal mensen die ook tot de doelgroep van de Participatiewet behoort.

Uitgangspunt van de gemeenten in Maastricht-Heuvelland is zo veel mogelijk mensen te ondersteunen om naar vermogen te kunnen werken en participeren in de maatschappij. Daarbij hebben gemeenten de keuze om beschut werk nieuw in te zetten. De gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland kiezen er voor beschut werk nieuw niet in te zetten, maar aan de kwetsbare groep mensen met een grote begeleidingsbehoefte, voor wie het Rijk de participatievoorziening beschut werk nieuw heeft bedacht, wel een passend alternatief te bieden met perspectief op participatie. Dit, op een wijze die meer maatwerk mogelijk maakt en waarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van de infrastructuur die aanwezig is. Deze aanpak wordt de Maastricht-Heuvelland aanpak genoemd.

De Maastricht-Heuvelland aanpak komt in plaats van de voorziening beschut werk nieuw en is gelimiteerd in omvang, analoog aan de aantallen die door het Rijk zijn bepaald voor de opbouw van beschut werk nieuw. Daarbij wordt landelijk uitgegaan van structureel 30.000 plekken beschut werk nieuw in 2040. Voor Maastricht-Heuvelland betekent dit c.a. 12 plekken in 2015 en in 2040 450 plekken structureel. In het onderstaande overzicht is het volume beschut werk nieuw voor de komende jaren toegerekend naar de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland. De cijfers zijn een aanname vanuit landelijke cijfers. Uit jarenlange ervaring binnen SZW weten we dat wij 1% uitmaken van het landelijke cijfer en dat onze regiogemeenten 1/10 van ons zijn.

volume beschut werk nieuwe stijl (fte)	2015	2016	2017	2018	structureel
landelijk	800	2.500	4.200	5.800	30.000
Eijsden-Margraten	0,8	2,5	4,2	5,8	30
Gulpen-Wittem	0,8	2,5	4,2	5,8	30
Maastricht	8,0	25,0	42,0	58,0	300
Meerssen	0,8	2,5	4,2	5,8	30
Vaals	0,8	2,5	4,2	5,8	30
Valkenburg a/d Geul	0,8	2,5	4,2	5,8	30
totaal Maastricht- Heuvelland	12	37,5	63	87	450

Middels het Maastricht-Heuvelland alternatief worden mensen ondersteund om toch actief aan de samenleving deel te kunnen nemen. Bij voorkeur via betaald werk in het bedrijfsleven, zo nodig met inzet van loonkostensubsidie en tijdelijke ondersteuningsvormen zoals jobcoaching en scholing. Echter, realistisch gezien zal deze mogelijkheid maar voor een klein aantal mensen zijn weggelegd. Daarom krijgen zij ook perspectief op duurzame zinvolle maatschappelijke participatie, bijvoorbeeld middels vrijwilligerswerk.

Via de bestaande (praktijk)diagnose, met eventueel aanvullende diagnostiek, wordt vastgesteld of iemand intensieve, structurele begeleiding nodig heeft om te kunnen participeren. Als dat het geval is, dan krijgt de kandidaat gedurende 6 maanden ondersteuning om te komen tot plaatsing. Hierbij zijn er 3 alternatieven:

1. Zinvolle maatschappelijke participatie / dagbestedingsactiviteiten bij maatschappelijke organisaties in de regio. Het gaat daarbij om het organiseren van plekken bij bestaande, vaak gemeentelijk gesubsidieerde organisaties. Het kan zowel organisaties betreffen die actief zijn in de wijkaanpak, als bestaande vrijwilligersplekken die vaak via vrijwilligerscentrales en soortgelijke initiatieven ingevuld worden. Concreet gaat het om de "voorraad" participatieplaatsen, vrijwilligersplekken en sociale activeringsplekken voor jongeren die nu ook al door de consultants van sociale zaken worden ingezet. Deze worden dus ook voor de onderhavige doelgroep ingezet.
2. Een aparte vorm van social return wordt uitgewerkt, vooral ten aanzien van de inkoop van maatschappelijke ondersteuning in het kader van Wmo. Organisaties die activiteiten verrichten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning hebben vaak de expertise in huis om intensieve begeleiding te bieden. Door een aparte vorm van social return op te nemen in de contracten die worden afgesloten, kunnen zij hun expertise als extra gunningcriterium inzetten en daarmee aan hun social return verplichting voldoen zonder dat zij zelf personen in dienst hoeven te nemen. Uiteraard wordt naar aanleiding van deze ontwikkeling de social return paragraaf die de gemeenten hanteren, aangepast.
3. Arbeidsmatige dagbesteding. Door te experimenteren wordt onderzocht of arbeidsmatige dagbesteding voor mensen met een intensieve ondersteuningsvraag leidt tot meer zelfredzaamheid. Een verhoogde zelfredzaamheid kan uiteindelijk leiden tot uitstroom uit de Wmo en (ondersteuning gericht op) arbeidsparticipatie. De komende jaren wordt met deze aanpak geëxperimenteerd en met een drietal partijen (MTB met haar infrastructuur en expertise gericht op arbeidsparticipatie en 2 andere partijen die meer expertise in zorggerelateerde dienstverlening, begeleiding en activering hebben) worden afspraken gemaakt over inzet, doel en randvoorwaarden van dit experiment.

Mocht het na 6 maanden nog niet gelukt zijn om mensen in één van de drie alternatieven te plaatsen, dan wordt een tijdelijk dienstverband bij de uitvoeringsorganisatie aangeboden. Via een detachingsconstructie worden mensen dan zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers geplaatst. Bij het aanbieden van de tijdelijke dienstverbanden wordt uiteraard rekening gehouden met de bepalingen van de Wet Werk en Zekerheid (duur maximaal twee jaar). Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat met het inzetten van de Maastricht-Heuvelland aanpak, geen plekken beschut werk nieuw worden ingevuld. Het aantal alternatieve plekken dat wordt gecreëerd in de Maastricht-Heuvelland aanpak is gelimiteerd tot het aantal plekken beschut werk nieuw zoals in bovenstaand schema wordt aangegeven.

4. Duurzaamheid en gezondheid.

Deze notitie heeft geen gevolgen voor duurzaamheid en gezondheid.

5. Personeel & Organisatie.

Deze notitie heeft geen gevolgen voor personeel en organisatie.

6. Informatie en automatisering.

Deze notitie heeft geen gevolgen voor informatie en automatisering.

7. (Duurzame) aanbestedingen.

Deze notitie heeft geen gevolgen voor (duurzame) aanbestedingen.

8. Beheersparagraaf IBOR.

Deze notitie heeft geen gevolgen voor beheersparagraaf IBOR.

9. Financiën

Onderzocht is of de thans voorgestelde beleidslijn impact heeft op het financieel verdeeffect van de rijksbijdrage. Uit Kamerstukken betreffende beschut werk nieuw en vooral ook het Tilburgs alternatief (dat nadrukkelijk bekeken is bij de vormgeving van de Maastricht-Heuvelland aanpak) blijkt echter dat het Rijk op voorhand geen gevolgen verbindt aan het niet inzetten van het instrument. De uitvoering van de Participatiewet, waaronder dus het instrument beschut werk nieuw, is immers gedecentraliseerd naar gemeenten. Daar hoort bij dat gemeenten de ruimte hebben om eigen afwegingen te maken, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor de lokale democratie. Vanuit de maatwerkgedachte worden ook andere instrumenten als mogelijk passend gezien. Er geldt dan ook geen bestedingsvoorwaarde voor de begeleidingsmiddelen beschut werk nieuw in het Participatiebudget. Een eerdere motie waarin de regering verzocht werd de invulling te verplichten, is door de Tweede Kamer om die reden verworpen. Op termijn zal het Ministerie van SZW vooral het functioneren van het gehele stelsel evalueren. Als dan blijkt dat de resultaten achterblijven bij wat de Participatiewet beoogt, zal het ministerie in gesprek gaan met gemeenten en betrokken organisaties. Overigens blijkt uit de recente ontwikkelingen omtrent de no-riskpolis en indicatie garantiebannen wel dat de kans altijd aanwezig blijft dat het Rijk geld uit het (macro)budget neemt, in geval van beleidswijzigingen op landelijk niveau.

Het rijk heeft via het BUIG-budget (I-deel) middelen beschikbaar gesteld voor het instrument beschut nieuw. De financiering vindt plaats via het instrument loonkostensubsidies. Voor deze uitgaven uit het I deel is er geen sprake van BTW.

Voor de begeleiding en werkplekaanpassing van de mensen die gebruik maken van het instrument zijn daarnaast middelen beschikbaar in het Participatiebudget. Hierbij is er wel sprake van BTW plicht. Deze zal uit het Participatiebudget gefinancierd worden.

Aangezien in de Maastricht-Heuvelland aanpak geen plekken beschut werken nieuw worden aangeboden, maar in plaats daarvan alternatieven, zijn deze middelen niet voor deze plekken nodig. De alternatieven die worden aangeboden, worden vervolgens gefinancierd uit de middelen die

beschikbaar zijn voor beschut werken nieuw. In 2016 worden maximaal 25 plekken in de Maastricht-Heuvelland aanpak ingezet voor de doelgroep. Hiermee is maximaal een bedrag van € 375.000,00 (€ 15.000 per plek) in het BUIG-budget gemoeid en het betreft veelal de kosten voor de uitkering, aangezien in het alternatief mensen werken met behoud van uitkering. Daarnaast wordt maximaal € 212.500,00 uit het Participatiebudget besteed aan begeleiding en werkplekaanpassing. Voor beide kostensoorten (loonkostensubsidie en begeleidingskosten) is voldoende ruimte in de budgetten en worden er in 2016 budget/subsidieplafonds vastgesteld. We kennen op dit moment echter de budgetten voor 2016 niet en daarom kunnen nog geen budget/subsidieplafonds instellen voor de verschillende re-integratievoorzieningen van de Participatiewet.

10. Voorstel.

1. Het uitvoeringsbesluit Beschut Werk Maastricht-Heuvelland 2016-2018 vaststellen.
2. Besluiten om voor de jaren 2016-2018 het Maastricht-Heuvelland alternatief aan te bieden in plaats van de voorziening beschut werk nieuw.
3. De raad informeren via bijgevoegde raadsinformatiebrief.

11. Vervolg / Planning.

Gelet op het integrale karakter van het uitvoeringsbesluit, de verbinding tussen Participatiewet en Wmo, wordt het uitvoeringsbesluit zowel in de zes colleges als in het DB van Pentasz vast gesteld.

Na besluitvorming vindt publicatie plaats via de Ster.

Na besluitvorming vindt praktische uitwerking en invulling plaats in nauw overleg met Sociale Zaken.